

Divadelní Piknik

Celostátní přehlídka amatérského činoherního a hudebního divadla

ZPRAVODAJ

8. ČERVENCE 2023

číslo 8

PIKNIK SE LETOS DOSTAL VÍC DO POVĚDOMÍ VEŘEJNOSTI

rozhovor s ředitelkou přehlídky Marií Banákovou

Maruško, jak dlouho organizujete Piknik Volyně?

Trochu mi to splývá. V Almanachu je to přesně, ale tuším, že od roku 2016. Předtím jsem už byla jednatelkou souboru, takže všechny povinné podpisy na dokumentech, kromě prvního ročníku, byly mé. Členem souboru jsem od roku 2010. První ročník Pikniku byl v roce 2012 a jednatelem v té době byl Antonín Mack a já jsem to po něm převzala v prosinci 2012. Několik následujících ročníků byl ředitelem přehlídky Jiří Houzím, který byl šéfem Volyňské kultury. Od roku 2016 jsem po něm převzala i roli ředitelky. Nositelem grantu je divadelní spolek PIKI, tj. veškeré peníze jdou přes účet divadelního spolku.

Můžete popsat spolupráci s NIPOS (Národním informačním a poradenským střediskem)?

Spolupráce s NIPOS je základní věc. Já za PIKI mám na starosti věci tady: komunikaci s městem a místní propagaci. Město přispívá finančně, ale bez NIPOS by nebyl průběh. NIPOS sestavuje program. Simona Bezoušková (organizátorka za NIPOS, pozn. redakce) zajišťuje komunikaci se soubory, s porotci, s lektory seminářů a se seminaristy. PIKI a NIPOS tedy fungují v symbióze jako dva hlavní pilíře, na kterých přehlídka stojí.

Jak funguje váš divadelní spolek PIKI po covidu?

Po covidu je to horší. Někteří členové onemocněli a nemají už tu sílu. Někteří se osamostatnili, např. Vladimír T. Gottwald, Jaroslav Kubeš a Miloslav Pikolon hrají teď během léta každý čtvrtek do konce srpna na volyňské plovárně Maraton (po 37 letech obnovená inscenace slavné volyňské groteskní komedie od Claude Confortès, znovu nastudována v rámci spolku Český komediální klub Čkk54, pozn. redakce). Co se týká spolku PIKI, tak musím říct, že jsem na něj po covidu neměla sílu. Byla jsem natolik vyčerpaná, že to nešlo. Ale jsem ráda, že se mi posledního půlroku rozjela dětská příprava. Sešli se mi i předškoláci a jsou naprosto úžasní. Hlasově jsou skvělí a navíc mají chuť tvořit. Pracuji s nimi formou improvizace, aby sami přicházely s nápady, a je to neskutečně baví. Od září s nimi začínáme dělat pohádku. A začneme také zkoušet inscenaci s dospělými, což bude první inscenace

po té dlouhé covidové odmlce. Tak doufám, že se podaří.

Kde máte domácí prostory?

Na Nové a v kině. Zkoušíme ale v kině, protože Na Nové se celoročně netopí. Pouze během akcí. Většinou jdeme do her s menším obsazením. Pět lidí se domluví snáz než deset, což souvisí i s velikostí města.

Soubor Piki, pan Pikolon a Piknik... Souvisí ty názvy?

Spousta lidí si myslí, že soubor se jmenuje po panu Pikolonovi, ale prý je to od básničky: „Piki, piki na hlavu, já na babu nehraju.“ A název Divadelní Piknik... nebyla jsem u zrodu, takže úplně nevím. Domnívám se pouze, že to souvisí s tím, že se přehlídka koná tady, v přírodě, prakticky na trávě. Je to takový odpočinkový čas v prostředí venkova.

Jak moc je Piknik organizačně náročný pro vás, pro spolek?

Dá se to zvládat, ale musíte k tomu mít lidi jako je např. Maruška Lahodná, která vede účetnictví a je mi velkou oporou. Já jsem schopná spousta věcí zařídit, ale ona hlídá peníze, hlídá kasu, propočítává atd. Musíme to navíc zkombinovat s vlastní prací. Maruška je sice teď už v důchodu, ale já pracuji pořád. Vždycky dva poslední měsíce

Dokončení na straně 4

CHTĚLI JSME SI NA JEVIŠTI ZAZPÍVAT

Rozhovor s hercem Martinem Moučkou

Jak vnímáte čestné uznání, které jste za výkon v roli velitele četníků dostal?

Když zaznělo moje jméno, tak jsem si to ani moc neuvědomoval. Samozřejmě mám radost, ale neberu to jako individuální cenu. Beru to jako ocenění práce celého souboru a režiséra. Není to o mně jako individualitě, ale o naší partě. A minimálně šedesátiprocentní podíl na celku má náš režisér Pavel Petrželka, který nejen udělal inscenaci, ale vedl i nás herce.

Proč jste si vybrali k inscenování zrovna Baladu pro banditu?

Máme to tak, že se sejdeme, opijeme, a tak nějak to přijde. Chtěli jsme si na jevišti zazpívat. Těšili jsme se na inscenaci kvůli zpěvu, muzice, protože máme mezi námi skvělé muzikanty.

Koločava band jsou tedy členové souboru?

Někteří ano, někteří nově. Kapelník je náš dlouholetý člen a dal to dohromady.

Když jste zkoušeli, měli jste před

očima slavný Sísův film Balada pro banditu? Nebo jste si naopak řekli, že na to zapomenete a půjdete vlastní cestou?

Určitě jsme chtěli jít vlastním směrem. Vždycky, když něco zkoušíme, nedíváme se na inscenace, jak to dělají jiní, ale samozřejmě jsme slavný film s Miroslavem Donutílem jako Nikolou znali. Od něj jsme se ale chtěli odpoutat.

Jak dlouho jste inscenaci připravovali?

Konkurzy začaly v září, pak zkoušení a v únoru 2022 byla premiéra.

Na co se chystáte nyní?

Zatím na nic, ještě chceme hrát Baladu a uvidíme, co přinese čas. Hrajeme ještě pohádku Jak rozmluvit princeznu inspirovanou Rozumem a štěstím Jana Wericha.

Divadlo ve velkých Opatovicích oslavilo loni 130 let. Cítíte vy mladší nějaký závazek k této tradici?

Ano, i když samozřejmě jsou ty dějiny pro nás spíše abstraktní. Někteří zasloužili kolegové v seni-

orském věku ještě pamatovali třeba spolupráci se Stanislavem Zindulkou, ale my mladí už to máme jen zprostředkované.

Martin Rumler

NESMRTELNÉ ZABILI, ZABILI

Divadelní folklórní muzikál autorů Milana Uhdeho a Miloše Štědrone Balada pro banditu se na českých divadlech pevně uchytil už od svého prvního uvedení v Divadle Husa na provázku. Tento příběh na motivy knihy Ivana Olbracht, Nikola Šuhaj, loupežník se od té doby pravidelně uvádí na profesionálních i amatérských scénách a je diváky hojně vyhledáván. Není divu, předloha nabízí možnost rozehrát na jevišti jakýsi akční eastern plný romantiky, krásné hudby a okořeněný značnou dávkou mystiky, humoru i možného politického přesahu. Je toho opravdu hodně, o čem lze Baladu pro banditu hrát. Záleží jen na tvůrcích, jak se s předlohou popasují.

Divadelní soubor teaTrum z Velkým Opatovic se pod vedením režiséra Pavla Petrželky rozhodl zásadně neexperimentovat a uchopil předlohu klasickým interpretačním způsobem. K tomu mu dopomáhá především energické a vydařené hudební nastudování, kterým živá kapela představení působivě doprovází. Za zmínku stojí také dobové kostýmy, které jdou v duchu předlohy. Zajímavý je úvodní rámeček inscenace. V něm sledujeme skupinu herců, jak se scházejí na zkoušce (nebo repríze?) představení a připravují se na produkci. V tu chvíli inscenace nabízí chytlavý klíč, působí uvolněně a sympaticky sebeironicky. Divák může nabýt dojmu, že v podobně hravém divadelním duchu se ponese celé představení. Bohužel se tak nestane a tento rámeček je záhy opuštěn. Myslím, že je to trochu škoda a určitá humorná oživení a využití divadla na divadle by celkovému tvaru byla k prospěchu. K tomuto rámci se inscenátoři zčásti vrací na samém konci představení, kdy herci kostýmy opět sundávají, ale v té chvíli se význam lehce smazává, protože není jasné, s jakým podtextem se tak děje a zda jde skutečně o herce, nebo pořád ještě o postavy.

Je škoda, že v jednotlivých činoherních situacích není divadelnosti více využito, protože ve chvílích, když se na jevišti opět objeví, představení rázem ožije. Po většinu času je ovšem mizanscéna v činoherních situacích jednoduchá, až lehce statická a největší váha je kladena na sdělení textu. S tím jde ruku v ruce i výklad postav, který je myslím v původním textu přeci jen složitější a ne tak jednostranný, jak jsme viděli v inscenaci z Velkých Opatovic. Vývoj jejich vnitřních konfliktů, vášní a zklamání by se měl v ideálním případě odehrávat prostřednictvím nějakého konkrétního aktivního jednání postav a průběžné výstavby. Vyhrávání jednotlivých stavů a jejich sdělování textem je v tomto případě nevýhodné, protože se může stát, že se divákovi nepodaří napojit se na inscenaci a spíše sleduje, jak se o emocích mluví, než aby je skutečně prožíval. A například takové vzplanutí Eržiky k četníku Pavlovi, pokud není dramaticky vybudované, může působit nahodilým dojmem. V některých dialogických pasážích se spíše čeká na repliku, než aby k ní postava dospěla prostřednictvím dění na jevišti. Trpí tak především temporytmus inscenace, protože se stává monotónním. A že lze aktivně jednat i slovem je vidět například na postavě velitele četníků, které dal její představitel Martin Moučka konkrétní cíl a vystavil postavu do určité gradace.

Temporytmu představení by pomohlo i propracovanější střídání napětí v dialogích, akce v soubojích a poetičnosti v hudebních číslech. Jak jsem již zmínil hudební nastudování Koločava bandu pro mne bylo nejsilnější stránkou inscenace. Ovšem ještě bych se přimluvil za pečlivější ošetření některých pěveckých

Slušela by tomu přestávka. A měli by se oprostít od zavedených klišé, která jsou s Baladou spojena. Razantně krátit, krátit zpěvy. Je to darda. Herecky jsou dobří, začátek dal naději a pak to najednou sklouzlo do absolutního stereotypu.

Karel z Vršovic

Nejdřív to bylo nadějně. Ale za mě zbytečně moc písniček a dlouhých. A Nikola neumí zpívat. Dvě hodiny bez přestávky je mučení. Proč na konci přidávali písničky?

Bára a Kristýna ze Severu

Kdybych se mohla protáhnout...

Byla tam místa, která se mohla dát pryč a nebylo by to tak strašně dlouhé. Nemůžu říct, že to bylo strašně, ale ta délka...

Jaruška ze Suchdola

Kapela byla skvostná. Velitel četníků hodně dobrý. Ale zbytek úmorný. Rozhodně nešli divákovi vstříc.

Jiří z Poděbrad

výkonů a v některých číslech i výraznější mizanscéně. Hromadné výstupy jsou většinou energické a zábavné, myslím ale, že zasazení sólových hudebních čísel do konkrétní situace a vybudování jednání postav by pomohlo organičtějším začlenění písni do celkového tvaru. Aby se nestávalo, že dialogy a písně stojí tak trochu vedle sebe, místo toho, aby se vzájemně doplňovaly a aby text v písni nebyl pouze sdělován, ale aby dramaticky posouval děj.

Přesto přese všechno je na inscenaci vidět obrovské množství práce. Soubor na jevišti působí sympaticky a je vidět, že hraje s chutí. Muzikál je sám o sobě velmi složitý žánr, který klade na inscenátory značné požadavky a Balada pro banditu je toho jasným důkazem. Souboru z Velkých Opatovic se sice podařilo tyto požadavky naplnit jen z části, ale i tak se určitě nemá za co stydět.

Adam Doležal

... pokračování ze strany 1

před začátkem přehlídky jsou pro mě hodně náročné. V práci přepínám z pracovních povinností na piknikové, protože úřady pracují dopoledne. Myšlenkově je to pak o dost náročnější.

Jakým způsobem zapojujete do Pikniku ostatní členy spolku?

V souboru je kolem patnácti lidí a zapojují se jen ti, kteří chtějí. Na Pikniku je nás pět. Největší tíha Pikniku stojí na mě a na Maruše. Je pravda, že jsem měla takový nešvar, že jsem všechno musela dělat sama. Nechtěla jsem obtěžovat lidi. Ale už jsem se naučila rozdělovat práci, kdo si má co vzít na starosti, protože už bych to sama nedala.

Čím jste v „civilu“?

Pracuji na Krajské hygienické stanici, na územním pracovišti ve Strakonících, odbor epidemiologie. Tři roky covidu byly výživné. Ta práce sama je velice variabilní. Nikdy nevíte, co vás čeká, když zvednete telefon nebo otevřete mail. Někdy je to vysloveně improvizace. Mám vědomosti, schopnosti, navíc tam pracuji třicet čtyři let, takže vím, že si nějak poradím, ale když si v něčem nejsme jistí, musíme „hrát o čas“. Domluvit se, že zajistíme, co je třeba, ale taky si umět vyžádat, co všechno k tomu ještě potřebujeme, aby se vše sesumírovalo. Protože rozhodnutí musí být účinná a musí mít hlavu i patu. Ne takovéto „zrovna mě to napadlo“. Musí se postupovat i dle předpisů, legislativy, aby to bylo naplněné.

Tak to je takové know-how, které můžete využívat tady...

Ano. Je to přesně to, co využívám tady, hlavně tu improvizaci. Když se něco vyvrbí, musím reagovat ostražitě a střelhitě, aby měli všichni pocit, že je stále všechno super a běží, jak má.

Prozradíte, co byla na letošním ročníku čistá improvizace?

Teď si úplně všechno nevybavím. Ale třeba urovnání sálu, když se hrálo pod jevištěm. Srazit sedačky, aby se tam vešli diváci, když je větší zájem i z ulice. Musíme jim vyjít vstříc, aby se lidi vraceli a mohli se na představení dostat.

Jak probíhá vyjednávání o prostory Pikniku?

S restaurací Na Nové bez problémů. Už jsme na sebe všichni tak napojení, spolupracujeme i během roku. I vyjednávání s městem je fajn. Oni občas potřebují mé rady, snažím se jim vycházet vstříc, nasměrovat, poradit a oni pak vychází vstříc nám. Prostory pro semináře se domlouvají se Střední a jazykovou školou.

Dokážete porovnat pocovidové ročníky Pikniku? Je patr-

ný nějaký vývoj?

V roce 2020 se kvůli covidu ročník vynechal. A následující tři byly každý jiný. V roce 2021 museli chodit lidi v rouškách, o to bylo náročnější. Bylo i méně lidí, ale musím říct, že všichni byli nesmírně disciplinovaní a dodržovali, co měli. To samé i ten následující rok. Letos mám pocit, že se Piknik dostal nějak víc do povědomí veřejnosti. Bylo tady mnohem více místních lidí než v předchozích letech. Přijeli sem i lidé z Jižních Čech, kteří na Piknik narazili náhodou a jsou nesmírně překvapení, že přehlídka je tak dlouhá i jak kvalitní jsou představení. Pějí ódy a chtějí se sem příští rok vrátit. Ptají se, jestli Piknik bude a tak dále. Vedle divadelníků sem začala tedy chodit i jiná veřejnost: lidé, kteří na ochotníky chodí, ale třeba jen ve svém městě. Letos se mi stalo, že se mě několik lidí ptalo, jak je to s organizací, jaké soubory se sem vybírají atd. A jsou velice překvapení, že se tu něco takového děje.

Máte přehled i o počtu seminaristů?

Sčítání proběhne až ex post. O tom má hlavně přehled Simona Bezoušková.

Stíháte vidět divadelní inscenace na Pikniku?

Vždycky vidím jen začátky nebo konce, bohužel nejsem schopná vidět představení celá. Jediné, co jsem viděla celé, byl Sex, protože jsem v Šumavské Tržnici, kde se konal, zastupovala pana Tichého.

Pan Tichý je součástí spolku PIKI?

Není, ale Vladimír Voldřich hrál v roce 2006 a 2007, kdy se hrálo Podivuhodné odpoledne Dr. Zvonka Burkeho, pana Tichého. Když se pak přehlídka koncipovala tady, navazovali jsme právě na tuto velmi úspěšnou hru v podání volyňského divadla.

Odkud jsou buchty, které rozdává pan Tichý?

Z místní střední školy. Pečou je zaměstnanci, protože učni jsou už na prázdninách. Každý rok jsme jich objednávali tak dvanáct set a letos už jsme se dostali na čtrnáct set.

Jaký tedy byl letošní ročník?

Uvolněnější. Lidé jsou spokojení, že po covidu mohou na kulturu bez limitů. A cítím vděk, že to není samozřejmost. Snažíme se všem maximálně splnit, co potřebují. Pro mě je důležité, že se sem lidé chtějí vracet, že se jim tu líbí. To totiž není reklama jen pro Divadelní Piknik, ale pro samotné město, protože sem tak přijedou lidé, kteří by do Volyně nejspíš na dovolenou normálně nepřijeli.

Vendula Melišková

SPONZOŘI DIVADELNÍHO PIKNIKU 2023

EMS STUDIO

Zpravodaj XXXI. celostátní přehlídky amatérského činoherního a hudebního divadla Divadelní Piknik Volyně 2023. Redakce: Vendula Melíšková, Martin Rumler, David Slížek. Vydává DS Piki Volyně. Náklad 100 výtisků.